

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG1211/2016
din 04.11.2016

**cu privire la aprobarea Regulamentului
sanitar pentru instituțiile de educație
timpurie**

Publicat : 11.11.2016 în MONITORUL OFICIAL Nr. 388-398 art. 1310 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[HG522 din 06.07.17, MO244-251/14.07.17 art.616](#)

În scopul realizării prevederilor Legii nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie (se anexează).

2. Ministerul Educației, în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, în termen de 6 luni, va evalua costurile aferente realizării prevederilor Regulamentului aprobat și va elabora Planul național de implementare graduală a normelor sanitare în instituțiile de educație timpurie.

3. Cheltuielile ce țin de realizarea prevederilor Regulamentului nominalizat vor fi acoperite din bugetul de stat, în limita transferurilor la bugetele locale pentru finanțarea instituțiilor de educație timpurie, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

4. Se recomandă autorităților administrației publice locale să asigure implementarea prezentului Regulament în procesul de dezvoltare și modernizare a instituțiilor de educație timpurie.

5. Prevederile Regulamentului aprobat se aplică cu începere de la data de 1 ianuarie 2018, conform Planului național de implementare graduală a normelor sanitare.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

PRIM-MINISTRU Pavel FILIP

Contrasemnează:

Ministrul sănătății Ruxanda Glavan

Ministrul educației Corina Fusu

Ministrul finanțelor Octavian Armașu

Nr. 1211. Chișinău, 4 noiembrie 2016.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului

nr. 1211 din 4 noiembrie 2016

REGULAMENT SANITAR

pentru instituțiile de educație timpurie

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie (în continuare -*Regulament*) are drept scop stabilirea unor norme sanitare pentru exploatarea și întreținerea instituțiilor de educație timpurie, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, orientate spre protecția și fortificarea stării de sănătate, dezvoltarea fizică și neuropsihică armonioasă a copiilor, prevenirea apariției unor îmbolnăviri a acestora în cadrul activităților de educație și îngrijire.

2. Prezentul Regulament cuprinde norme sanitare cu caracter obligatoriu pentru persoanele fizice și juridice cu atribuții în proiectarea, construcția, reconstrucția, renovarea, exploatarea și întreținerea instituțiilor de educație timpurie, precum și pentru instituțiile ce efectuează supravegherea de stat a sănătății publice.

3. Regulamentul oferă norme ale procesului de gestionare sanitară a instituțiilor de educație timpurie și funcționează în conformitate cu legislația existentă și cu cerințele actelor normative din domeniul construcțiilor.

4. Prezentul Regulament stabilește norme sanitare obligatorii pentru:

- a) amplasarea instituțiilor de educație timpurie;
- b) amenajarea și menținerea teritoriului;
- c) dotarea și întreținerea încăperilor;
- d) iluminatul natural și artificial al încăperilor;
- e) încălzirea și ventilația încăperilor;

- f) asigurarea cu apă potabilă și sanitație;
- g) prevenirea îmbolnăvirilor copiilor;
- h) organizarea alimentației și nutriției;
- i) igiena personală a copiilor de vîrstă antepreșcolară și preșcolară;
- j) igiena personalului;
- k) obligațiile personalului medical.

5. Regulamentul conține norme sanitare privind condițiile pentru educația și îngrijirea copiilor orientate spre menținerea și fortificarea sănătății.

6. Obiectivele aflate în stadiu de proiectare și construcție trebuie să corespundă normelor în cauză pînă la darea lor în exploatare.

7. Instituțiile de educație timpurie sînt supuse autorizării sanitare de funcționare.

Blocurile alimentare sînt supuse autorizării sanitar-veterinare de funcționare.

Orice modificare a activității instituțiilor de educație timpurie, a condițiilor de educație și îngrijire a copiilor este coordonată cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

8. În sensul prezentului Regulament noțiunile de bază utilizate au următoarea semnificație:

centru de resurse pentru educație incluzivă - serviciu de asistență a beneficiarilor de cerințe educaționale speciale pentru asigurarea organizării activităților specifice de abilitare/ reabilitare a dezvoltării copiilor;

gestionar - salariat al oricărui agent economic (persoană juridică sau fizică) sau al oricărei autorități ori instituții publice, avînd ca atribuții principale de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri, aflate în proprietatea, administrarea, folosința sau deținerea chiar temporară a angajatorilor menționați, indiferent de modul de dobîndire și de locul unde se află bunurile (după caz, acestea din urma pot fi: bunuri materiale, mijloace bănești sau orice alte valori);

instituție de educație timpurie - unitate de educație și învățămînt care realizează un proces educațional și de îngrijire a copiilor cu vîrsta sub 6 (7) ani în scopul dezvoltării lor fizice, cognitive, emoționale și sociale. Organizarea educației timpurii se efectuează pe grupe și sau grupe mixte, constituite, de regulă, după criteriul de vîrstă a copiilor, beneficiind de cadre didactice calificate și de o infrastructură adecvată;

geohelminți patogeni - viermi parazitari care afectează omul, iar solul poluat cu ouă de helminți viabile, are un rol deosebit în transmiterea bolii;

agenți biologici - microorganismele (bacterii, viruși, rickettsii, paraziți, fungi) și alți

agenți, precum prionii, care pot provoca boli oamenilor și animalelor;

substanțe chimice toxice - element chimic și compușii săi care pot afecta starea de sănătate a oamenilor prin contact direct sau indirect, prin inhalare sau ingerare și pentru care sînt stabilite concentrații maximal admisibile.

substanțe biodistructive - substanțe active și preparate care conțin una sau mai multe substanțe active, prezentate sub forma în care sînt livrate utilizatorului, destinate distrugerii, împiedicării, anihilării organismelor dăunătoare, prevenirii acțiunilor acestora sau combaterii lor în orice mod, printr-o acțiune chimică sau biologică, utilizate pentru dezinfectie.

9. Instituțiile de educație timpurie oferă servicii educaționale și de îngrijire tuturor copiilor cu vîrsta sub 7 ani din comunitate și servicii specializate pentru copiii cu cerințe de educație speciale. La înmatricularea copiilor în instituție se ia în considerație posibilitatea organizării regimului zilei, în corespundere cu particularitățile anatomofiziologice ale fiecărei grupe de vîrstă și/sau în funcție de tipurile de deficiențe.

10. Numărul copiilor din grupe, în instituțiile de educație timpurie, se determină reieșind din suprafața destinată sălii de grupă pentru joc și masă - pentru copiii cu vîrsta pînă la 3 ani (antepreșcolari) nu mai puțin de 2,5 m² pentru 1 copil și pentru grupele de vîrstă de la 3 pînă la 7 ani (preșcolari) nu mai puțin de 2,0 m² pentru 1 copil, aflați de facto în grupe. Pentru instituțiile de educație timpurie unde sala de grupă pentru joc și masă este comasată cu dormitorul suprafața pentru 1 copil se mărește cu 1,0 m² pentru toate grupele de vîrstă.

11. Numărul maxim de copii în grupele antepreșcolare este de 15 copii, în grupele preșcolare - 20 de copii.

12. Numărul copiilor cu dizabilități, incluși în grupele antepreșcolare și preșcolare, trebuie să constituie 1-2 copii într-o grupă.

13. Responsabilitatea pentru respectarea normelor sanitare ale prezentului Regulament revine gestionarului și conducătorului instituției. Nerespectarea prezentului Regulament atrage după sine răspundere contravențională, conform legislației în vigoare.

II. Amplasarea instituțiilor de educație timpurie

14. Instituțiile de educație timpurie se amplasează în interiorul cartierelor locative, în afara zonelor de protecție sanitară a întreprinderilor, construcțiilor sau altor obiective și surse poluante și la o distanță ce asigură respectarea nivelurilor maximal admisibile de poluare atmosferică fonică, respectînd normativele de insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

15. Terenul de amplasare trebuie să fie bine drenat, fără deșeuri, solul nu trebuie să conțină niveluri periculoase de substanțe chimice toxice sau microorganisme patogene. Apa subterană superficială trebuie să se găsească la cel puțin 0,5-1 m sub nivelul inferior al fundației clădirii instituțiilor de educație timpurie. Se interzice amplasarea instituțiilor de educație timpurie în zone cu risc sporit de alunecări de teren și inundații.

16. Instituția de educație timpurie poate fi amplasată în clădiri existente sau poate fi anexată la blocuri locative sau de menire socială, inclusiv instituții de învățământ, cu excepția întreprinderilor industriale și a celor de prestări servicii, cu respectarea următoarelor condiții:

- a) să fie amplasată nu mai sus de etajul 2;
- b) să aibă teren separat îngrădit;
- c) să aibă intrări/ieșiri distincte pentru copii și transport auto;
- d) să aibă sistem autonom de asigurare cu apă, canalizare, încălzire;
- e) să fie asigurate audio- și hidroizolarea de casa de locuit etc.;
- f) să fie asigurată cu ventilație adecvată;
- g) să fie respectate normele referitoare la proiectare, spații, dotare, izolarea încăperilor etc. descrise în Regulament;
- h) fără surse de poluare;
- i) să fie exclusă amplasarea lor în subsoluri și spații insalubre.

17. Gestionarii (managerii) instituțiilor de educație timpurie trebuie să întreprindă toate măsurile posibile pentru asigurarea normelor sanitare prevăzute la pct.14 și 15, iar în cazul imposibilității de asigurare a prevederilor punctelor menționate se vor căuta posibilități de reamplasare în cartiere locative ce asigură respectarea nivelurilor maximal admisibile de poluare a aerului atmosferic și a solului, insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

18. Distanța de la teritoriul instituției de educație timpurie până la obiectele radiotehnice și sursele de poluare a stațiilor de alimentare cu produse petroliere trebuie să fie nu mai mică de 50 m.

III. Amenajarea și menținerea teritoriului

19. Amenajarea teritoriului instituției de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor normativelor în construcții NCM C. 01.02-99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii” (aprobat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor prin ordinul nr. 239 din

21 decembrie 1998, cu aplicare din 1 ianuarie 1991). Teritoriul este înverzit reieșind din calculul minim 50% din terenul liber de construcții. Plantațiile verzi sînt utilizate pentru separarea terenurilor de joacă unul de altul și terenurile grupelor de zona economică.

La înverzirea teritoriului instituției de educație timpurie nu se permite plantarea arborilor și arbuștilor spinoși și cu fructe otrăvitoare.

Plantațiile verzi nu trebuie să fie un obstacol pentru asigurarea nivelului optimal de

insolație și iluminat natural al încăperilor și terenurilor de joacă.

20. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie se prevede pe teren un spațiu destinat pentru scaune cu rotile, biciclete și sănii, protejat de precipitații atmosferice cu un baldachin.

Pentru prevenirea inundării și poluării terenurilor de joacă se prevăd sisteme de evacuare a apelor pluviale.

21. Blocurile instituțiilor de educație timpurie se construiesc și se acomodează la necesitățile copiilor cu dizabilități prin următoarele mijloace: căi de acces conform normativelor și standardelor naționale în construcție, adaptate la necesitățile persoanelor cu dizabilități; WC-uri accesibile; uși și ascensoare accesibile/largi; gresie și faianță nealunecoasă și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere accentuate și medii etc., în conformitate cu cerințele normativelor de stat în construcții: CP C.01.02-2014 „Proiectarea clădirilor și construcțiilor cu considerarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități. Prevederi generale” și NCM C.01.06-2014 „Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități”.

22. Pe teritoriul instituției de educație timpurie pentru copii cu dereglări ale aparatului locomotor cărările și trotuarele nu trebuie să aibă o pantă mai mare de 5 grade, cu lățimea cărării și trotuarului nu mai puțin de 1,6 m. La cotituri și la fiecare 6 m trebuie să fie amenajate zone de repaus.

23. Pe teritoriul instituției de educație timpurie pentru copii cu deficiențe severe de vedere în scopul siguranței circulației copiilor lățimea cărărilor pentru plimbări trebuie să fie nu mai puțin de 3 m și să aibă câte un gard din ambele părți în 2 niveluri: balustradă la înălțimea de 90 cm și leaț la înălțimea de 15 cm. În apropierea cotiturilor, intersecțiilor, clădirilor, stîlpilor și altor obstacole, cărările (pistele) trebuie să aibă o structură mazarat de acoperire, suprafață rugoasă care servesc ca un semnal pentru încetinirea mișcării. Cărările (pistele) asfaltate trebuie să aibă un profil în formă de arc, iar în funcție de lățimea acestora mijlocul pistei crește peste părțile laterale cu 5-15 cm.

24. În instituțiile de educație timpurie se respectă siguranța în exploatare care presupune protecția tuturor copiilor, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale, împotriva riscului de accidentare în timpul exploatării normale a spațiului din interiorul clădirilor, precum și a spațiului aferent acestora, prin:

a) Prevenirea alunecării:

stratul de uzură nu trebuie să împiedice căderea prin alunecare, chiar și pe vreme ploioasă;

finisajul treptelor și rampelor se realizează astfel încât să se evite alunecarea și cu reflecție perceptibilă de către persoanele cu dizabilități de vedere;

treptele trebuie să evite staționarea apei și formarea unui strat de gheață.

b) Prevenirea căderilor, împiedicărilor:

schimbările de nivel trebuie atenționate prin marcaje vizibile;

marginea treptelor să fie clar vizibilă, să nu se confunde cu desenul de pe suprafața orizontală a treptei.

25. Obiectele (arbori, arbuști, stâlpi etc.) de pe teritoriul instituțiilor de educație timpurie nu trebuie să fie un obstacol pentru deplasare, plimbări și jocuri.

26. Teritoriul instituțiilor de educație timpurie trebuie să dispună de un sistem de iluminare artificial. Nivelul de iluminare artificial pe perioada de aflare a copiilor trebuie să fie de cel puțin - 10 lx la nivelul solului pe înserate sau pe vreme posomorită și de 40 lx pentru copii cu deficiențe de vedere.

27. Nivelul de zgomot și poluare a aerului atmosferic pe teritoriul instituției de educație timpurie nu trebuie să depășească normativele stabilite pentru teritoriul zonei locative. Nivelul de zgomot pe teritoriul instituțiilor de educație timpurie este menționat în anexa 1.

28. Pentru instituțiile de educație timpurie trebuie să fie prevăzute locuri amenajate pentru recreere și educație fizică a copiilor. Pentru plimbări pot fi utilizate scuarurile, parcurile și alte teritorii amenajate în acest scop.

29. Pentru copiii cu vârsta de până la 3 ani suprafața terenului de joacă, inclusiv a terenului de sport se calculează reieșind din $7,2\text{m}^2$ pentru un copil și nu mai puțin de $9,0\text{m}^2$ pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 3-7 ani.

30. În condițiile urbane existente (densitatea înaltă a construcțiilor) se permite utilizarea unui teren de joacă pentru 2 grupe, cu condiția stabilirii unui regim separat de aflare în aer liber.

31. Terenurile de joacă trebuie să fie apropiate și comod conectate cu ieșirea din grupă. Acestea se acoperă cu gazon de iarbă, cu sol compactat, fără praf sau se realizează din materiale care nu produc efecte nocive asupra sănătății umane și se separă între ele prin cărări acoperite cu o suprafață potrivit de fermă care să asigure securitatea copiilor.

32. Terenurile de joacă pentru grupele de preșcolari din cadrul școlilor trebuie să fie separate de terenurile de recreere ale elevilor.

33. Terassele și umbrarele sînt dotate cu podele din lemn (sau alt material de construcție, inofensiv pentru sănătatea umană) la o distanță de cel puțin 15 cm de la sol.

34. Terassele pentru copiii cu vârsta de până la 3 ani pot fi anexate de clădirea instituției de educație timpurie care se vor folosi pentru plimbări sau somn. Terassele anexate la clădire nu trebuie să reducă nivelul de iluminare naturală în încăperile grupelor.

35. Echipamentele pentru terenurile de joacă și de sport trebuie să fie adecvate vârstei, să nu fie realizate din materiale care pot produce efecte nocive asupra sănătății, suprafața să fie netedă, fără muchii și colțuri ascuțite, învelișul inoxidabil și ușor de curățat.

Suprafața terenurilor nu trebuie să aibă locuri cu proeminențe.

36. Materialele utilizate pentru terenurile de joacă trebuie să fie ecologic pure: lemn îmbibat cu antiseptic; metal acoperit cu strat anticoroziv; inox fără joncțiuni de la sudură pe panta toboganului; placaj rezistent la apă, acoperit cu un strat de material antiderapant; plastic rezistent la soare (nu se decolorează), precum și la fluctuații de temperatură (nu dă microfisuri). Accesoriile trebuie să fie zincate. Toate joncțiunile au dopuri de plastic, iar scaunele caruselului, balansoarului pe arc și scrânciobului-balansoar au înveliș special antiderapant.

37. Anual, în primăvară, nisipul de pe terenurile de joacă se schimbă. Nisipul nou adus trebuie să corespundă parametrilor sanitaro-chimici, parazitologici, microbiologici și radiologici de inofensivitate. În lipsa copiilor, nisipierele trebuie să fie acoperite pentru a preveni contaminarea nisipului (capace, pelicule de plastic sau alte dispozitive). La depistarea ouălor viabile de geohelminți patogeni pentru om se efectuează schimbarea nisipului.

38. Teritoriul instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie menținut în stare curată, fără deșeuri, excremente de animale, liber de insecte și rozătoare, puțuri deschise sau accesibile copiilor, cisterne, fose septice și altele asemenea ce pot prezenta pericol pentru siguranța copiilor.

39. Curățarea teritoriului se efectuează dimineața cu 1-2 ore înainte de sosirea copiilor sau seara după plecarea lor. În perioada caldă a anului se recomandă irigarea teritoriului nu mai puțin de 2 ori pe zi.

40. Pentru a asigura accesul copiilor, iarna căile de acces spre instituția de educație timpurie/grupe și drumurile/cărrile pentru plimbări în aer liber se curăță de zăpadă în mod obligatoriu. Se permite presărarea nisipului pe cărări. Se interzice utilizarea reagenților pentru topirea zăpezii.

41. Pe teritoriul și în preajma instituțiilor de educație timpurie se interzice arderea deșeurilor vegetale.

42. Zona economică se amplasează din partea debarcaderului blocului alimentar și se amenajează cu teren pavat și intrare separată.

43. În zona economică se amplasează (după necesitate):

a) cazangeria cu depozitul pentru combustibil;

b) depozitul pentru legume și fructe;

c) terenul pentru uscarea lenjeriei și curățarea covoarelor;

d) terenul pavat pentru containerele de colectare a deșeurilor solide etc.

44. Containerele de colectare a reziduurilor solide ale instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie din metal sau alt material ce poate fi curățat și dezinfectat, cu capace și plasate numai pe teren pavat, la distanța de minimum 15 m de la instituțiile de educație

timpurie și 20 m de la spațiile locative.

Suprafața terenului pentru containere trebuie să depășească suprafața bazei containerului. Se permite utilizarea și altor structuri închise, speciale pentru colectarea deșeurilor menajere și alimentare, inclusiv plasarea acestora pe terenul adiacent instituțiilor de educație timpurie de colectare a deșeurilor menajere a cartierului locativ.

45. În cazul lipsei sistemului de apeduct, aprovizionarea cu apă potabilă în localitate se asigură din fântână freatică, conform Hotărîrii Guvernului nr. 934 din 15 august 2007 „Cu privire la instituirea sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al apelor minerale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”.

46. Fântîna este amplasată la o distanță nu mai mică de 50 m de la clădirea instituției de educație timpurie în punctul cel mai înalt de pe teren și liber de surse de poluare.

IV. Dotarea și întreținerea încăperilor

47. Proiectarea instituțiilor de educație timpurie se efectuează în conformitate cu normativele în construcții NCM C. 01.02-99 „Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii”. Normativele sanitare, enumerate în acest capitol completează și detaliază normele din domeniul ocrotirii sănătății.

48. Clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie proiectate, ținînd cont de accesul tuturor categoriilor de copii, inclusiv al celor cu dificultăți locomotorii, de vîz etc.

49. Toate încăperile instituțiilor de educație timpurie trebuie să corespundă condițiilor pentru accesul la acestea. Categoriile de copii cu cerințe educaționale speciale (conform tuturor tipurilor de afecțiuni) și numărul de locuri trebuie să fie stabilite conform temei de proiect pentru specificul instituției de învățămînt respective.

50. În caz că aceste exigențe lipsesc, în fiecare încăpere, pentru o grupă de copii, în medie, trebuie prevăzute cîte 1-2 locuri, echipate pentru copii cu cerințe educaționale speciale, în funcție de fiecare tip de afecțiune - mobilitate redusă, deficiențe de vedere sau auz.

51. Condițiile pentru proiectarea accesului, după cum urmează:

a) dimensiunile golurilor ușilor la intrare în încăperi, organizarea rutei fără bariere (ținînd cont de modul de deplasare și virare a căruciorului);

b) zona fără bariere a locurilor speciale pentru copii, locul la tablă, zona la standurile de demonstrație, stelajele cu material didactic și grafic;

c) echipamentul special pentru locurile copiilor;

d) sistemele de mijloace de asistență individuală la deplasarea și fixarea corpului la sedere;

e) echipamentul auxiliar și posibilitatea de a-l folosi (iluminarea artificială și naturală, schimbul de aer, sistemul de informare și telecomunicații).

52. Instituțiile de educație timpurie se amplasează în clădiri cu 1-2 nivele. Dacă relieful este înclinat, instituția de educație timpurie poate fi în 3 nivele, dar ieșirile de la etajele 1 și 2 trebuie să fie la nivelul solului.

53. Clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie centralizate (toate încăperile se amplasează într-o clădire) sau decentralizate (blocuri, pavilioane unite cu galerii încălzite).

54. La amplasarea încăperilor în clădirile instituțiilor de educație timpurie trebuie să se respecte principiul asigurării cu încăperi proprii pentru fiecare grupă de copii, izolării maxime pe grupe, atât între ele, cât și între încăperile administrative și cele ale blocului alimentar.

55. La nivelul 3 trebuie să fie amplasate încăperile comune folosite provizoriu de copii (sala de muzică, sport etc.) sau încăperi destinate personalului de educație și de îngrijire. Se permite amplasarea la nivelul 3 a încăperilor pentru grupele de copii de 5-7 ani.

56. Materialul de construcție al clădirilor instituțiilor de educație timpurie trebuie să îndeplinească următoarele condiții igienice, tehnice și arhitecturale:

- a) să aibă conductibilitate termică mică (termoizolante);
- b) să aibă porozitate;
- c) să nu rețină apa;
- d) să fie rezistente, elastice, neinflamabile;
- e) să fie izolatoare fonice.

57. Scările dintre etaje se amenajează cu balustrade bilaterale cu înălțimea de 1,8 m care se instalează la 2 nivele - la înălțimea de 0,9 m și suplimentar o bară de mână la înălțimea de 0,5 m. Grilajele de metal a scărilor dintre etaje se instalează vertical.

58. Se prevăd, la necesitate, ascensoare, rampe cu o pantă de 1:6. Rampele trebuie să fie acoperite cu un strat de cauciuc.

59. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie se prevăd următoarele categorii de spații:

- a) încăperi pentru grupa de copii (separat pentru fiecare grupă de copii);
- b) încăperi comune pentru instruire (sală de muzică, sală de sport, centrul de resurse pentru educația incluzivă);
- c) încăperi auxiliare (blocul medical, blocul alimentar, spălătoria);
- d) încăperi destinate personalului de educație și de îngrijire.

60. Numărul și tipul de încăperi comune pentru instruire se determină la etapa de proiectare reieșind din sarcina de proiect.

Pentru instituții cu un număr mai mare de 100 de copii se proiectează/construiește sală de muzică și sală de sport separate.

61. Se interzice amplasarea încăperilor medicale și a celor destinate copiilor, al căror nivel de pardoseală este mai jos de nivelul pireului clădirii.

62. În scopul menținerii regimului termic intrările și ieșirile în instituțiile de educație timpurie trebuie amenajate cu un tambur.

63. Ușile de la intrările în clădire, încăperile pentru copii nu trebuie să creeze obstacole în calea trecerii copiilor. În încăperi se evită instalații cu colțuri în afară, iar cele existente se rotunjesc.

64. Pereții din încăperile de grupă sînt echipați și vopsiți în culori mate de tonuri deschise. Ușile și ramele de la ușă, părțile proeminente ale clădirii, borduri, trepte, mobilierul și echipamentele trebuie să contrasteze cu culoarea pereților.

65. Atunci cînd se utilizează echipamente de sunet se prevede izolarea fonică a pereților și podelei (pereții și podelele trebuie să aibă proprietăți de fonoizolare înaltă).

66. Încăperile de grup, dormitoare, sălile de muzică pentru deficiențe severe de vedere trebuie să aibă mijloace de orientare sonoră și palpabile.

67. Blocul alimentar, punctul medical cu izolator și spălătoria trebuie să dispună de ieșiri separate. În interiorul instituțiilor, indiferent de tipul lor, circulația copiilor este separată de cea pentru activitățile administrativ-gospodărești.

68. În clădirea instituției de educație timpurie trebuie să se respecte următoarele principii de amplasare a încăperilor:

a) grupele antepreșcolare, centrul de resurse pentru educația incluzivă și blocul medical se amplasează la parter cu intrare separată;

b) grupele preșcolare se amplasează la etajele I și II (în cazul clădirilor cu parter și 2 nivele);

c) intrarea poate fi comună pentru cel mult patru grupe;

d) grupul sanitar pentru personal, depozitele pentru legume și camera frigorifică, cu asigurarea condițiilor pentru păstrarea produselor prevăzute de producător, sînt amplasate la subsol sau demisol;

e) blocul alimentar și spălătoria se amplasează la parter.

Ușile cu geam din interiorul clădirii sînt protejate cu plase de lemn din ambele părți pînă la nivelul taliei copilului.

69. Componenta și suprafața încăperilor medicale sînt menționate în anexa 2.

70. Designul grupei include:

- a) vestiarul (pentru primirea copiilor și păstrarea hainelor și încălțăminte de stradă);
- b) încăperea de grupă (sala pentru joc, activități și mese);
- c) dormitorul;
- d) bufetul (pentru distribuirea bucatelor, spălarea veselei);
- e) grupul sanitar accesibil persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Suprafețele încăperilor de grupe sînt menționate în anexa 3.

Pentru instituțiile de educație timpurie cu programul de activitate de pînă la 6 ore prezența dormitorului nu este obligatorie. În cazul absenței dormitorului în grupă este amenajat un colț/spațiu pentru odihna copilului, la necesitate (o canapea).

71. Vestiarul este dotat cu dulapuri individuale, marcate pentru fiecare copil, scaune sau masă de toaletă obișnuită pentru așezarea comodă a copilului în timpul îmbrăcării/dezbrăcării.

În vestiar sau altă încăpere apropiată de încăperile de grup se prevăd instalații pentru uscarea hainelor și încălțăminte pentru copii.

72. În instituțiile de educație timpurie cu programul de activitate de pînă la 6 ore, unde nu este prevăzut vestiar separat pentru personal se admite dotarea vestiarelor din încăperile de grup cu un dulap separat pentru hainele și încălțăminte personalului.

73. În instituțiile de educație timpurie unde sălile pentru joc, activități și mese sînt comasate cu dormitoare, pentru amplasarea paturilor se prevede un sector separat.

74. Sălile pentru joc, activități și mese se amenajează cu mese și scaune, dulapuri pentru jucării, cărți, materiale didactice. Ele sînt marcate, indicîndu-se numărul și culoarea lor (anexa 4).

75. Mobilierul și echipamentul pentru copii trebuie să fie inofensive pentru sănătatea copiilor și să țină cont de specificul de organizare al procesului educațional, precum și a activităților de recuperare medicală, de asemenea, să corespundă taliei și vârstei copiilor.

76. În incinta sălilor de grup pentru copiii cu deficiențe severe de vedere și cei cu retard mintal trebuie să fie mese universale individuale, cu parametri reglabili, design simplu și construcții sigure.

77. În incinta sălilor de grup pentru copiii cu deficiențe severe de auz, precum și dereglări severe de vorbire trebuie prevăzute: mese individuale cu telecomandă (set microfon, echipament auditiv), masa educatorului cu panou de control de la distanță (un amplificator și un comutator) cu conectare printr-o linie cu intensitate de curent joasă la panoul de control de la fiecare masă. Echipamentul auditiv se montează pe mese staționare fixate pentru copii și educatori.

78. În cazul în care se prevăd locuri pentru copiii cu deficiențe de vedere sau auz,

distanța trebuie să fie:

- a) între masă/mese și pereții fără geamuri - de minimum 0,7 m;
- b) între masă/mese și pereții cu geamuri - de minimum 0,5 m.

79. Aria mesei pentru copiii cu deficiențe de vâz trebuie să fie de minimum 1,0 m lățime și de 0,6 m lungime pentru instalarea literaturii tipărite cu caractere Braille și a tiflotehnicii. În caz general, în încăperile de grupă standard este suficient ca masa/mesele copilului/copiilor cu deficiențe de vedere sau auz să fie instalată/e cât mai aproape de geam/sau de sursa de lumină, iar pentru copilul/copiii care se folosesc de cărucioare să se prevadă 1-2 locuri de lângă golul ușii. În cazul în care mesele de două locuri se înlocuiesc cu mese de un singur loc, trebuie respectați parametrii trecerilor între mesele copiilor cu cărucioare, între mese și pereți și distanța între ușa de intrare și tablă.

80. Dimensiunile minime ale zonei unui singur loc, ținând cont de virajul căruciorului, trebuie să fie de 1,8 m x 1,8 m.

81. În sălile de grup pentru copiii cu dizabilități ale aparatului locomotor se prevede mobilier special.

82. În încăperile punctului medical pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (cu deficiențe în dezvoltare fizică și/sau mintală) trebuie să se prevadă condiții pentru organizarea măsurilor curativ-profilactice, aplicarea tratamentului de reabilitare medicală și de corecție.

83. La așezarea copiilor la mese trebuie să se țină cont de starea fiziologică a analizatorului vizual și auditiv.

84. Ferestrele din sălile de jocuri trebuie să fie orientate optimal în perimetrul vest-sud-est și înzestrate cu oberlihturi.

85. Dormitoarele sînt dotate cu paturi individuale asigurate cu saltea, pătură, mușama de protecție, 3 seturi de lenjerie de pat și lenjerie pentru fiecare copil adecvate vârstei acestuia. Instituțiile de educație timpurie se dotează cu următoarele paturi tip:

- a) nr. 1 - destinat pentru copii cu vârsta de la 1,5 ani pînă la 3 ani (antepreșcolari);
- b) nr. 2 - copii de la 3 pînă la 7 ani (preșcolari).

Paturile nr. 1 au lungimea de 120 cm, lățimea - de 60 cm și înălțimea - de 30 cm, iar paturile nr. 2, respectiv, 140 cm, 60 cm și 30 cm.

În instituțiile de educație timpurie unde sălile pentru jocuri sînt comasate cu dormitoarele pentru copii cu vârsta de 4-7 ani se admite folosirea paturilor pliante, a paturilor cu 2-3 nivele de tip casetă.

86. Se interzice folosirea paturilor în 2 nivele pentru evitarea traumelor.

87. Amplasarea paturilor trebuie să asigure trecerea liberă a copiilor între paturi,

paturi și pereți, paturi și radiatoare.

88. Distanța minimă recomandată între părțile laterale ale paturilor este de 0,65 m, de la peretele extern - 0,6 m, de la instalațiile de încălzire - 0,3 m, între capetele paturilor - 0,3 m.

89. Dimensiunile, amplasarea și adaptarea instalațiilor sanitare (lavoare/chiuvete, closet) în grupurile sanitare se realizează în raport cu vârsta copiilor, reieșind din nevoile speciale și oportunitățile pentru copii.

90. Încăperile grupului sanitar din grupa de copii sînt separate în zona pentru chiuvete și cadă de duș, și zona pentru WC-uri.

91. Pentru copiii sub 3 ani sînt prevăzute olițe individuale numerotate, care sînt spălate sub jet de apă, iar în situații epidemiologice se prelucrează după fiecare utilizare cu substanțe biodistructive. Pentru copii cu vârsta de 3-7 ani grupurile sanitare sînt dotate cu WC-uri adecvate vârstei și accesibile persoanelor cu dizabilități, utilizatorilor de scaune cu rotile, separate pentru băieți și fete.

92. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie grupurile sanitare pentru grupe trebuie să fie amplasate (unde este posibil) de-a lungul pereților externi pentru a facilita ventilația și fluxul natural al aerului.

93. Grupurile sanitare trebuie să fie ușor accesibile tuturor copiilor și amplasate în apropierea încăperi destinate pentru jocuri și activități.

94. Grupurile sanitare trebuie să fie dotate cu un număr suficient de chiuvete, conectate la apă rece și caldă și controlate termostatic, săpun, mijloace adecvate pentru uscarea mâinilor, la necesitate cu mobilier adecvat pentru schimbarea scutecelor și cu instalații pentru depozitarea scutecelor murdare.

95. Cabinele WC-urilor trebuie să fie destul de spațioase pentru a permite unui angajat să ajute copilul la necesitate și de o înălțime suficientă pentru a asigura intimitatea copilului, permițînd totodată supravegherea din partea personalului. Lîngă vasele de closet se instalează bare de suport.

Grupurile sanitare pentru copii sînt separate de cele pentru personal.

96. Veceurile din grupe trebuie să fie asigurate cu ventilație naturală și încălzire adecvată pentru a preveni răcirea copiilor.

97. Necesarul minim pentru dotarea și amenajarea WC-urilor pentru grupe este prezentat în anexa 5.

98. Utilajul sanitar se montează la înălțimea de 0,4 m de la dușumea pentru grupele antepreșcolare, iar pentru grupele preșcolare - 0,5 m, cada adîncă de duș - 0,6 m și cuvă cu jet de duș - 0,3 m. Distanța de la jetul de duș pînă la fundul cuvei trebuie să fie de 1,5 m.

99. Pentru instituțiile de educație timpurie dotate cu săli separate de sport și muzică se prevede 4,0 m² pentru 1 copil pentru sala de sport și 2,0 m² pentru 1 copil pentru sala de

muzică. În cazul instituțiilor de educație timpurie cu capacitatea de pînă la 100 locuri se permite o sală mixtă pentru ocupații muzicale și sportive cu suprafața de $4,0 \text{ m}^2$ pentru un copil. Dușumeaua acestor încăperi trebuie să fie din lemn, parchet sau linoleum cu căptușeală.

100. Pe lîngă sălile de sport și de muzică sînt prevăzute depozite pentru păstrarea inventarului sportiv și muzical cu suprafața de cel puțin 6 m^2 .

101. Centrul de resurse pentru educație incluzivă este dotat cu echipament adecvat activităților desfășurate, cu materiale didactice, ludotecă, bibliotecă completată, instrumente de evaluare a dezvoltării, literatură metodică-științifică.

102. Centrul de resurse pentru educație incluzivă are spații organizate pentru activități individuale și de grup de abilitare/reabilitare, recreere și activitate de joc (anexa nr. 6).

103. Pentru bazinele de înot ale instituțiilor de educație timpurie trebuie să se respecte dimensiunile de $3 \times 7 \text{ m}$ și înălțimea de $0,4-0,8 \text{ m}$. Pe perimetrul bazinului se instalează o bordură cu înălțimea de $0,15 \text{ m}$ și lățimea de $0,3 \text{ m}$. De asemenea, se rezervă o cale de acces cu lățimea de $0,75 \text{ m}$. La ieșirea din camera de duș sînt instalate căzi pentru spălarea picioarelor cu diametrul de $0,8 \text{ m}$ și adîncimea de $0,1 \text{ m}$.

104. Pentru copiii cu dereglări ale aparatului locomotor, bazinele de înot trebuie să aibă un dispozitiv pentru coborîrea și ridicarea copiilor.

105. În încăperile cu baie pentru masaj terapeutic temperatura aerului constituie cel puțin 30°C la multitudinea schimbului de aer nu mai mică de $50 \text{ m}^3/\text{oră}/\text{copil}$.

106. Bazinul de înot se dotează cu 2 vestiare (fete și băieți) a cîte 6-12 locuri fiecare cu suprafața de $0,72 \text{ m}^2$ pentru o persoană, dușuri (o sită de duș pentru 4 copii), chiuvete și WC-uri, uscătorii pentru păr cu 10 locuri, depozit pentru inventar - 6 m^2 .

107. Pentru activitățile administrativ-gospodărești sînt prevăzute încăperi și spații adecvate pentru asigurarea activității de întreținere și funcționare normală a instituțiilor de educație timpurie. Încăperile administrativ-gospodărești sînt amplasate separat de zonele pentru copii.

108. Proiectarea și amenajarea blocului alimentar din instituțiile de educație timpurie se efectuează în corespundere cu prevederile Hotărîrii Guvernului „Cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică, nr. 1209 din 8 noiembrie 2007” și Hotărîrii Guvernului nr. 412 din 25 mai 2010 „Pentru aprobarea Regulilor generale de igienă a produselor alimentare, capitolul V, secțiunile 1 și 2”. Suprafața încăperilor blocului alimentar se calculează reieșind din volumul estimativ al activității instituțiilor de educație timpurie, dar nu mai puțin de $0,3 \text{ m}^2$ pentru 1 copil.

Numărul, mărimea și destinația încăperilor se stabilesc în funcție de volumul estimativ al activității instituțiilor de educație timpurie. Proiectarea și amenajarea blocului alimentar se efectuează în conformitate cu documentația de proiect.

109. Blocul alimentar are ieșire pe teren în zona de gospodărie. Depozitele și camera frigorifică sînt amplasate în apropierea bucătăriei sau blocului alimentar.

110. Depozitele, precum și încăperile de producere cu rampă, nu se amplasează sub spălătorii, camere de duș și instalații sanitare.

111. Pentru blocul alimentar care activează pe bază de materie primă se recomandă următorul set de încăperi: bucătărie (secția caldă, secția rece cu sector de distribuire a bucatelor), secție de prelucrare preliminară a cărnii, peștelui, secție de preparare preliminară a legumelor, spălătorie pentru vesela de bucătărie, depozit pentru produse de băcănie și friabile, depozit pentru legume, cămară cu utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, debarcader.

112. Pentru blocul alimentar care activează pe bază de semifabricate se recomandă următorul set de încăperi: debarcader, bucătăria (secția caldă, secția rece cu sector de distribuire a bucatelor), depozit/încăpere pentru produsele friabile, cămară cu utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, spălătorie pentru vesela de bucătărie.

113. Blocurile alimentare ce activează pe bază de semifabricate trebuie să fie asigurate cu legume spălate și/sau curățate, semipreparate din carne și pește avînd un grad înalt de pregătire.

114. În bucătărie se permite separarea funcțională în zone pentru procesarea legumelor, cărnii și peștelui, pregătirea și distribuirea bucatelor cu condiția asigurării respectării normelor sanitare în cadrul procesului tehnologic de gătit. Zonele funcționale sînt separate, delimitate clar, menținute în curățenie și amplasate în corespundere cu procesul tehnologic.

115. Bucătăria, secțiile de preparare preliminară a legumelor, cărnii și peștelui, spălătoria pentru veselă sînt separate, unde nu se admit alte operațiuni decît cele prevăzute după destinație.

116. La planificarea bufetelor din încăperile de grup se prevăd soluții planimerice și echipament corespunzător pentru primirea bucatelor gata, produselor alimentare și distribuirea acestora. În bufet trebuie să se prevadă condiții pentru spălarea mîinilor și separat a veselei.

117. Instituțiile de educație timpurie trebuie să dispună de încăperi pentru personalul blocului alimentar (vestiar, bloc sanitar, duș, cameră de odihnă). Încăperile pentru păstrarea și prepararea substanțelor biodistructive nu trebuie să fie în incinta blocului alimentar.

118. Se permite păstrarea comună a inventarului sanitar și a substanțelor biodistructive destinate blocului alimentar și altor încăperi (de grup, coridoare, spălătorie etc.) din instituția de educație timpurie.

119. Pentru instituțiile de educație timpurie existente se permite exploatarea blocului alimentar în corespundere cu proiectul în baza căruia a fost construit.

120. La amplasarea utilajului tehnologic în blocul alimentar se ia în considerare asigurarea accesului liber pentru utilizare și deservire.

121. Spălătoriile instituțiilor de educație timpurie sînt dotate cu încăperi și inventar adecvat capacității și necesității funcționale, după cum urmează:

- a) pentru spălarea și uscarea lenjeriei și albiturilor;
- b) pentru călcarea rufelor;
- c) dulapuri / stelaje pentru păstrarea lenjeriei curate și albiturilor;
- d) mese de călcat, val de călcat lenjeria, fiare de călcat, covorașe de protecție;
- e) mașini de spălat;
- f) coșuri pentru lenjerie murdară.

122. Este interzis ca în spălătoria instituției de educație timpurie să fie spălată lenjeria din alte instituții, precum și lenjeria și rufele colaboratorilor. La recepția și distribuția lenjeriei curate și murdare trebuie să se respecte continuitatea procesului tehnologic.

Se interzice ca intrarea în spălătorie să fie vizavi de camera de grupă sau blocul alimentar.

123. Se interzice amplasarea geamurilor blocului alimentar, spălătoriei și WC-urilor sub ferestrele camerelor pentru jocuri și dormitoare.

124. Grupele de grădiniță situate în cadrul școlilor trebuie să dispună de setul de încăperi separate, destinate pentru copiii de vîrstă preșcolară.

125. Se interzice amplasarea pe terenul instituțiilor de educație timpurie a coșurilor de fum, turnurilor de apă, pilonilor electrici și a altor obiecte periculoase. Este interzisă utilizarea clădirii sau complexului instituțiilor de educație timpurie în alte scopuri (depozite, oficii, ateliere, obiecte locative, comerț, radiotehnice, serbări ș.a.), decît cele planificate conform destinației.

V. Iluminarea naturală și artificială

126. Nivelul iluminatului natural și artificial în instituțiile de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor documentației de proiect elaborată în conformitate cu normativele în construcții NCM C. 04.02-2005 „Iluminatul natural și artificial”.

127. În încăperile destinate activității copiilor se asigură un iluminat natural direct, cu un raport luminos de 1/4 - 1/5, iar în dormitoare de 1/6 - 1/8.

128. Se evită reducerea iluminatului natural prin obstacole exterioare, perdele sau prin culori închise folosite la zugrăvirea interioarelor.

129. Mesele și scaunele pentru copii în timpul activităților sînt aranjate în așa fel,

încît lumina (naturală sau artificială) să cadă ori din stînga, ori din dreapta copilului, în funcție de necesitățile acestora. Nivelul iluminatului artificial în încăperile de grupă trebuie să fie de tip general.

130. Nivelul iluminatului artificial în sala pentru jocuri, ocupații, muzică și săli de sport pentru copiii cu deficiențe severe de vedere, trebuie să fie de cel puțin 600-800 lx, pentru copiii care suferă de fotofobie - nu mai mult de 300 lx.

131. Încăperile de grupă pentru copiii cu deficiențe severe de vedere trebuie să fie echipate cu un sistem combinat de iluminat artificial.

132. Pentru a crea un mediu confortabil pentru copiii cu sensibilitate la lumină, la masa lor de lucru, se prevăd, obligatoriu un sistem de aprindere separată a unor grupuri de lămpi pentru iluminat general.

133. Coeficientul iluminării naturale în sălile de activități, la mesele de ocupații trebuie să fie de 1,5-2,0 %.

134. Se utilizează iluminatul local oriunde este necesar, în funcție de specificul și dificultatea sarcinii vizuale (tablă, loc de lucru, activități, săli de desen ș.a.).

135. Iluminatul artificial trebuie să asigure o iluminare uniformă, difuză și suficientă a spațiilor în care se desfășoară activitatea, să evite efectele de pîlpîire (stroboscopic), fenomenele de strălucire și de modificare a culorilor.

136. În exploatarea sistemelor de iluminat se iau în vedere prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății, referitoare la verificarea instalațiilor electrice și la înlocuirea lămpilor uzate, curățarea periodică a echipamentului de iluminat și a suprafețelor reflectorizante din încăpere (geamuri, pereți, tavan).

137. Toate sursele de iluminat artificial trebuie să fie menținute în stare bună. Lămpile defectate sînt depozitate într-o cameră separată și evacuate ulterior în conformitate cu prevederile actelor normative sanitare aprobate de Ministerul Sănătății.

138. Ferestrele și sursele de iluminare artificială trebuie menținute în stare curată și curățate pe măsura necesității.

139. Tuburile luminescente în sălile de grupă, sala de muzică și cea de sport, vestiare trebuie să asigure o iluminare de 200 lx la nivelul 0,5 m de la dușumea. În grupa pregătitoare nivelul de iluminare artificială trebuie să fie de 300 lx la 0,5 m de la dușumea. Nivelul iluminării cu lămpi incandescente trebuie să fie 100 lx.

140. Prizele și întrerupătoarele electrice sînt amplasate mai sus decît posibilitatea de atingere a copiilor și sînt protejate.

141. În sălile de jocuri, activități și mese se permite folosirea mijloacelor de reducere a insolării directe: draperii, jaluzele. Draperiile trebuie să fie de culoare deschisă, transparentă, fără imprimări/desene. Lungimea draperiilor de la tavan nu trebuie să fie mai mare de 50 cm. Materialul folosit pentru jaluzele trebuie să fie rezistent la umiditate,

detergenți și dezinfectanți.

142. Se interzice amplasarea ghiveciurilor cu flori pe pervazul ferestrelor din grup și dormitor.

143. Corpurile de iluminat artificial din camerele pentru copii trebuie să fie dotate cu element de difuzie, iar în incinta bucătăriei și spălătoriei cu protecție împotriva umidității și particulelor de praf.

VI. Încălzirea și ventilația

144. Instituțiile de educație timpurie sînt dotate cu sisteme de încălzire și ventilare în conformitate cu documentația de proiect a obiectului, aprobată în modul stabilit, și cu normativele de construcție în vigoare aprobate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Verificarea, curățarea și monitorizarea eficacității sistemelor de ventilație se efectuează nu mai rar de o dată în an.

145. Toate încăperile destinate copiilor sînt ventilate natural. Mijloacele de ventilație trebuie să asigure cel puțin 1,5 schimburi de aer pe oră în încăperile de grupă, 3 schimburi pe oră în încăperile comune pentru instruire și 5 schimburi pe oră în grupurile sanitare.

146. La proiectarea instituțiilor de educație timpurie înălțimea încăperilor și mijloacele de ventilație trebuie să asigure schimbul adecvat al aerului. Sistemul de ventilație trebuie să asigure normele sanitare pentru multitudinea schimbului de aer.

147. Ventilația prin deschiderea ferestrei se realizează în așa fel, încît să se evite disconfortul termic și să se asigure înlăturarea continuă a aerului folosit.

148. Pentru asigurarea unei ventilații naturale permanente, oberlihturile și ferestrele trebuie să aibă o suprafață totală de cel puțin 1/50 din suprafața încăperii.

149. Încăperile destinate copiilor sînt ventilate în pauzele din timpul programelor de activitate prin deschiderea ferestrelor. În aceste perioade copiii părăsesc obligatoriu încăperea.

150. Aerisirea largă a dormitoarelor și a sălilor de mese se efectuează în perioadele în care copiii nu se află în aceste încăperi.

151. În fiecare sală de grupă, dormitor, vestiar, WC la un geam trebuie să fie instalată plasă de protecție. Pentru aerisirea încăperilor sînt deschise doar geamurile la care sînt instalate plase, în scopul prevenirii traumatismului la copii și accesul insectelor zburătoare. Încăperile sînt aerisite zilnic. Aerisirea prin WC se interzice.

152. În perioada caldă se efectuează aerisirea neîntreruptă dintr-o parte (fără curent).

153. Oberlihturile dormitoarelor se închid cu 30 de minute înainte de deșteptarea copiilor, iar în timpul cald al anului somnul de zi este organizat cu ferestrele deschise (evitînd curentul).

154. Bucătăria, spălătoriile pentru veselă și rufe se dotează cu sistem de ventilație mecanică de tip flux - reflux.

155. În spațiile destinate copiilor se interzice utilizarea încălzitoarelor portabile sau sistemelor locale de încălzire cu radiații infraroșii, prin sisteme de abur, sobelor din fier și utilizarea convectoarelor de gaz. În calitate de instalații de încălzire pot fi utilizate radiatoare și elemente tubulare, încadrate în panouri din beton.

156. Instalațiile de încălzire trebuie să fie îngrădite cu grilaje din lemn, amplasate sub ferestre cu dispozitive de reglare a temperaturii. Materialul pentru îngrădirea instalațiilor nu trebuie să producă efecte nocive asupra copiilor.

Se interzice îngrădirea instalațiilor de încălzire cu materiale din rumeguș de lemn și alte materiale polimere. Temperatura medie a suprafeței instalațiilor de încălzire nu trebuie să depășească 80°C.

157. Pentru prevenirea îmbolnăvirilor cauzate de disconfortul termic se asigură următoarele condiții ale regimului de încălzire:

a) oscilațiile de temperatură din încăperi nu trebuie să depășească 2°C pe perioada în care copiii se află în încăperile respective;

b) diferențele între temperatura încăperilor destinate activității sau odihnei copiilor și cea a anexelor (coridoare, vestiare etc.) nu trebuie să depășească 2°C;

c) sistemele de încălzire utilizate să nu permită degajarea substanțelor toxice în încăperi; pentru evitarea accidentelor toxice se interzice utilizarea sobelor metalice și folosirea drept combustibil a cărbunilor în instituțiile de educație timpurie;

d) suprafața de încălzire are o temperatură care nu trebuie să depășească 80°C (pentru a nu scădea umiditatea relativă sub 30%).

158. Dispozitivele de încălzire trebuie să fie curățate de praf săptămânal sau la necesitate.

159. Se admite asigurarea cu căldură de la centralele termice autonome, care funcționează pe combustibil lichid, solid (biomasă) și gazos, amplasate în construcții separate, înglobate (nu mai jos de nivelul solului), pe acoperiș sau în construcții anexate la clădirea instituției de educație timpurie.

160. Se admite încălzirea de la sobe cu combustibil solid, în cazul lipsei gazificării și numai în instituțiile de educație timpurie cu un etaj. Încălzirea se efectuează din coridor. Focul se face înainte cu 1,5 - 2 ore pînă la sosirea copiilor.

161. Se interzice amplasarea centralelor termice autonome anexate sau sub săli de activități, jocuri și mese, dormitoare, spații de recreație și căi de evacuare.

162. Umiditatea relativă a aerului în încăperile pentru copii constituie 40-60%, în spălătorie și bucătărie - 60-70%. Viteza curenților de aer nu trebuie să depășească 0,1

m/sec. Temperatura aerului din sălile de jocuri, activități și mese se determină cu ajutorul termometrului, care este fixat pe peretele intern la o înălțime de 0,8-1,2 m. Nivelul temperaturii aerului din diferite încăperi este menționat în anexa nr. 7.

VII. Aprovizionarea cu apă și sanitație

163. Clădirea instituției de educație timpurie este asigurată cu apă potabilă, apă caldă și sistem de canalizare. În lipsa sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă potabilă se asigură amenajarea surselor proprii (controlate periodic din punct de vedere al potabilității) și rețelelor de distribuire a apei potabile în instituția respectivă.

164. Cu apă rece și caldă sînt asigurate obligatoriu următoarele încăperi: blocul alimentar, bufetul din grupe, punctul medical, spălătoria, WC-urile pentru copii și personal, bazinul de înot. Temperatura apei la blocurile alimentare, bufete, dușuri, lavoare este nu mai joasă de 45°C și nu mai înaltă de 60°C. Se interzice utilizarea ceainicelor electrice și altor dispozitive tehnice.

165. Robinetele cu apă fierbinte la care copiii au acces se înzestreză cu un sistem de control al temperaturii nu mai mult de 43°C.

166. În lipsa sistemelor centralizate de canalizare se prevăd instalații proprii pentru colectarea, epurarea și evacuarea apelor reziduale menajere, cu evitarea poluării solului, a apei și a aerului.

167. Debitul surselor de apă potabilă pentru aprovizionarea instituțiilor de educație timpurie trebuie să fie adecvat numărului de copii și necesităților pentru buna funcționare a instituției.

168. În instituțiile de educație timpurie cu durata de activitate de 24 de ore volumul minim de apă pentru un copil/zi este de 93 l, iar pentru cele cu activitatea de 9,5-10 ore constituie 75 l.

169. În lipsa surselor de apă potabilă în localitate, se admite aprovizionarea instituțiilor de educație timpurie cu apă potabilă îmbuteliată. Pentru asigurarea regimului de băut a apei potabile sînt utilizate butelii sau recipiente cu apă potabilă dotate cu dozatoare. La utilizarea apei potabile din butelii cu dozatoare se respectă normele de consum și păstrare, indicate pe ambalaj de către producător.

170. În lipsa unui sistem centralizat de asigurare cu apă rece și caldă se asigură aprovizionarea obligatorie cu apă a blocului alimentar, punctului medical, spălătoriei și a tuturor încăperilor sanitare din grupe.

171. Se interzice utilizarea apei calde din sistemul de încălzire în scopuri tehnologice și menajere.

VIII. Prevenirea bolilor

Secțiunea 1

Materiale de finisare, mobilier, echipament

și reguli de întreținere igienică a instituțiilor

de educație timpurie

172. În scopul asigurării unui mediu sigur pentru educarea și îngrijirea copiilor în instituțiile de educație timpurie trebuie să se respecte prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății față de finisarea interioară a încăperilor:

a) Pereții încăperilor trebuie să fie netezi, fără semne de atac fungic și să aibă un finisaj care să permită curățarea umedă și dezinfectarea. Toate materialele de construcție și de decor interior trebuie să fie inofensive pentru sănătatea umană și să fie însoțite de certificate ce ar confirma originea, calitatea și inofensivitatea lor.

b) Pereții din blocul alimentar, bufete, depozite, camere frigorifice, spălătorie, WC trebuie să fie acoperite cu teracotă glazurată sau alt material rezistent la umiditate, inofensiv pentru sănătatea umană la o înălțime de cel puțin 1,5 m și 1,8m în încăperile bazinului și camerelor de duș pentru prelucrarea umedă cu detergenți și substanțe biodistructive.

c) Finisarea interioară a punctului medical trebuie să corespundă normelor sanitare pentru instituții medico-sanitare publice.

d) În încăperile orientate spre partea de sud sînt folosite materiale și vopsea în tonuri reci palide, în partea de nord - tonuri calde. Unele elemente individuale pot fi vopsite în culori mai luminoase, dar nu mai mult de 25% din suprafața totală a spațiilor.

e) Tavanul în zone cu umiditate ridicată (secțiunile de producere a blocului alimentar, dușuri, spălătorie, WC etc.) se vopsesc cu materiale rezistente la apă.

f) Pentru podea sînt utilizate materiale inofensive și care permit prelucrarea umedă cu utilizarea detergenților și substanțelor biodistructive.

173. Mobila și echipamentul din instituțiile de educație timpurie trebuie să fie inofensive pentru sănătatea copiilor și să fie însoțite de certificate ce ar confirma originea și inofensivitatea lor.

Copiii trebuie să fie asigurați cu mobilier ergonomic, adecvat fiecărui copil. În mod ideal, mobilierul trebuie să fie produs din lemn tare, să poată fi supus prelucrării umede cu detergenți și să fie nontoxic. Pentru prevenirea traumatismelor mobilierul are tapiteria rezistentă la incendiu, este fixat și nu are colțuri ascuțite.

174. Concentrația de poluanți a aerului din încăperi în zonele cu prezența constantă a copiilor (grup, dormitoare, săli de muzică, sport etc.) nu trebuie să depășească concentrația maximă admisă pentru aerul atmosferic.

175. Plasele de ventilare trebuie să fie deschise, curățate sistematic de praf, închise numai cînd scade brusc temperatura aerului. Curățirea canalelor de ventilare se face cel puțin o dată pe an.

176. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie asigură întreținerea igienică permanentă a terenului, încăperilor, instalațiilor și mobilierului. Unele metode orientative pentru întreținerea igienică sînt prezentate în anexa nr. 8.

Regulile de menținere a stării sanitare în instituțiile de educație timpurie:

a) Măturarea umedă sau aspirarea mecanică a prafului, zilnic sau ori de cîte ori este nevoie, precum și dezinfecția periodică și în funcție de necesitate, a mobilierului și a jucăriilor.

b) Întreținerea permanentă a stării de curățenie generală și a grupurilor sanitare, prin dotarea și folosirea corespunzătoare a materialelor de curățenie și a substanțelor biodistructive și prin spălarea și dezinfecția zilnică sau în caz de necesitate.

c) Întreținerea stării permanente de curățenie în spațiile pentru ocupații, dormitoare, în blocul alimentar, spălătorie și în spațiile exterioare clădirii.

d) Dezinsecția și deratizarea încăperilor și a anexelor, periodic sau ori de cîte ori se constată prezența insectelor și a rozătoarelor.

e) Colectarea și transportul reziduurilor se efectuează potrivit prevederilor actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății.

f) Asigurarea curățeniei generale și a dezinfecției mobilierului și a pavimentelor, săptămînal sau ori de cîte ori este nevoie.

177. Jucăriile și materialele didactice utilizate în instituțiile pentru copii nu trebuie să constituie un risc pentru sănătatea acestora și să permită curățarea și dezinfecția lor periodică.

178. Fiecare grupă are jucării separate. Păstrarea acestora se face în dulapuri la îndemîna copiilor. Jucăriile și materialele didactice deteriorate sînt scoase periodic din folosință.

179. Jucăriile noi, înainte de a fi aduse în grupe, se spăla timp de 15 minute sub jet de apă ($t+37^{\circ}\text{C}$) cu săpun și se usucă la aer. Cele de cauciuc, penopoliuretan, penolates, plastizol se spală conform instrucțiunilor menționate și se storc. Jucăriile care nu se supun prelucrării umede sînt folosite doar ca material didactic demonstrativ.

Pentru grupele antepreșcolare jucăriile sînt spălate de personalul din grupă de 2 ori pe zi în apă fierbinte cu perie și săpun în vase marcate special ($t+37^{\circ}\text{C}$), se clătesc cu apă curgătoare și se usucă.

180. Jucăriile din grupă trebuie menținute în stare curată, se curăță și se prelucrează conform instrucțiunilor producătorului sau de cîte ori este nevoie.

181. Lenjeria de pat a copiilor este confecționată din materiale naturale (bumbac, batist, satin). Toată lenjeria trebuie să fie marcată. Lenjeria de pat se marchează în colțul de jos, indicîndu-se numărul de pe listă ce corespunde cu numele copilului.

182. Lenjeria de pat, prosoapele se schimbă după necesități, dar nu mai rar de o dată pe săptămână.

183. Lenjeria curată se aduce în saci speciali și se păstrează în dulapuri, iar cea folosită se păstrează în lăzi (cutii) speciale sau saci. La sfârșitul zilei sacii de polietilenă murdari se spală cu detergenți.

184. Echipamentul de pat (saltelele, pernele, cearșafurile) se aerisește nemijlocit în încăperi prin deschiderea geamurilor, ușilor. În timpul curățeniei generale, periodic acestea se scot la aer. Pernele sînt din umplutură din puf/pene de găină, sau din material antialergic. O dată pe an echipamentul de pat se supune curățirii chimice.

185. Suprafețele, echipamentul, mobilierul, lenjeria etc., contaminate cu fluide corporale sînt curățate și dezinfectate imediat.

186. Covoarele se curăță prin metoda chimică și cu aspiratorul, se scutură și se șterg cu peria umedă, o dată pe an se supun curățirii chimice.

187. Inventarul pentru WC-uri (cîrpe, căldare, perie) trebuie să fie marcat cu culoare roșie și păstrat în dulap special. Inventarul se spală după fiecare utilizare cu apă caldă și soluții de detergenți. Substanțele biodistructive trebuie păstrate la întuneric, în vase închise și în locuri inaccesibile copiilor.

188. În timpul cald al anului, în scopul protecției contra insectelor, se instalează plase la ferestre și uși. Pentru nimicirea muștelor se folosesc panglici lipicioase.

189. Pentru prevenirea și combaterea rozătoarelor trebuie să se asigure păstrarea corectă a produselor, resturilor alimentare și folosirea metodelor mecanice de combatere. Categorie se interzice folosirea preparatelor chimico - bacteriologice.

Fiecare instituție de educație timpurie trebuie să dispună de contracte cu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice pentru organizarea dezinfectiei, dezinsectiei și deratizării specializate.

190. Utilajul de pe terenul de jocuri (mese, scaune, utilaj sportiv) trebuie să fie în stare bună (funcționabil) și zilnic se șterge.

191. Pentru a reduce nivelul de poluare a încăperilor plasele, covoarele, periile de la intrarea în încăperile pentru copii se curăță și se spală după sosirea copiilor și venirea lor de la plimbare.

192. Înainte de a intra în bazin, copiii trebuie să treacă prin baia pentru picioare. Se permite de a intra în bazin numai în trening de înot. Temperatura apei în bazin se menține la nivelul de 30°C.

193. Calitatea apei utilizată pentru bazinele de înot trebuie să corespundă normelor sanitare pentru apa potabilă. Apa se dezinfectează înainte de a fi furnizată în bazin. Se permite:

a) majorarea conținutului de amoniu nu mai mult de 2 ori în comparație cu conținutul

inițial;

b) concentrația de 0,3 mg/l a clorului rezidual liber cu condiția că în 100 ml apă nu sînt depistate bacterii coliforme.

194. Bazinele de înot se spală, se dezinfectează și se schimbă apa în ele pe măsura poluării dar nu mai rar de o dată pe lună.

195. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie cu bazine de înot asigură monitorizarea calității apei din bazin la parametri microbiologici - o dată la 10 zile (dacă în această perioadă nu a fost spălat, dezinfecat și schimbată apa din bazin), la parametri organoleptici (culoare, turbiditate, miros) - o dată în zi.

196. Într-o situație epidemiologică nefavorabilă, în scopul prevenirii răspîndirii infecției se întreprind măsuri suplimentare de prelucrare și dezinfecție a încăperilor. La înregistrarea cazurilor de boli infecțioase în instituțiile de educație timpurie sînt organizate măsuri anti-epidemice de către personalul instituțiilor de educație timpurie la recomandarea centrelor de sănătate publică teritoriale și altor organe abilitate.

197. Instituțiile de educație timpurie sînt dotate și aprovizionate permanent cu utilajele, materialele și substanțele necesare pentru întreținerea curățeniei și efectuarea operațiunilor de dezinfecție.

198. Aceste utilaje, substanțe și materiale sînt păstrate în spații închise, anume destinate. Se asigură încăperi separate cu dulapuri separate pentru păstrarea îmbrăcăminte și respectiv a echipamentului de protecție a personalului de îngrijire din blocurile alimentare și spălătorii.

199. Se asigură materialele necesare igienei personale la grupurile sanitare din instituție, corespunzător numărului de copii (hîrtie igienică, săpun, substanțe biodistructive, mijloace de uscare a mîinilor după spălare).

200. Pentru prevenirea accidentelor prin căderea copiilor de la nivelul încăperilor situate la etaj se iau măsurile de protecție necesare.

201. În scopul asigurării măsurilor de prevenire a toxiinfecțiilor alimentare și a bolilor diareice acute instituțiile de educație timpurie elaborează planul anual de măsuri privind profilaxia toxiinfecțiilor alimentare și a bolilor diareice acute, care este coordonat cu Medicul șef sanitar de stat al teritoriului.

Secțiunea a 2-a

Înscrierea și primirea zilnică a copiilor

în instituția de educație timpurie

202. Fiecare copil înainte de înmatriculare în instituția de educație timpurie este supus unui examen medical complex, inclusiv: medic de familie, pediatru, chirurg/ortoped, neurolog, oftalmolog, otorinolaringolog și stomatolog. Concluziile specialiștilor despre imunizări și rezultatele analizei generale a sîngelui, urinei, maselor fecale, probei cu

tuberculină sînt înregistrate în fișa medicală a copilului. Concluzia finală privind examenul medical al copilului este întocmită de medicul de familie în conformitate cu reglementările Ministerului Sănătății. Lucrătorii medicali ai instituțiilor de educație timpurie supraveghează copilul în perioada de adaptare și dau recomandări părinților și educatorilor.

203. Primirea zilnică a copiilor în instituțiile de educație timpurie se efectuează de către educator, care obține date de la părinți despre starea de sănătate a copilului, examinează starea cavității bucale (faringele) și tegumentele, măsoară temperatura corpului la copiii cu manifestări îngrijorătoare (clinice) și face înscrierile de rigoare într-un registru special sub supravegherea lucrătorului medical.

204. Pentru organizarea primirii copiilor în vestiar trebuie să fie termometre inofensive, suficiente pentru efectuarea termometriei matinale.

205. Copiii depistați bolnavi și suspecți la boală nu se primesc în instituțiile de educație timpurie, iar cei ce sînt depistați se izolează în timpul zilei pînă la sosirea părinților sau medicului.

206. Personalul medical efectuează o dată în săptămîină examinarea copiilor la pediculoză, rezultatele cărora se înregistrează într-un registru special. Copiii infectați de pediculoză nu sînt admiși în instituțiile de educație timpurie pînă la însănătoșire.

207. După suportarea unei boli infecțioase sau lipsa fără motive în decurs de 3 zile consecutive (cu excepția zilelor de odihnă și sărbătoare), copiii pot frecventa instituția de educație timpurie numai după prezentarea unui certificat medical eliberat de medicul de familie, cu indicarea, după necesitate, a recomandărilor individuale privind regimul reconvașent pentru primele 10 - 14 zile după boala suportată.

Educatorul admite copilul în grupă la recomandarea lucrătorului medical, în urma examinării de către acesta.

208. La cererea părinților sau a reprezentanților legali copilul poate fi transferat dintr-o instituție în alta cu certificatul medical și avizul celor doua instituții, în limita locurilor planificate.

Secțiunea a 3-a

Organizarea regimului zilei și a activităților

instructiv-educative

209. Regimul zilei trebuie să corespundă particularităților de vîrstă a copiilor și a abilităților fizice și psihice în cazul copiilor cu dizabilități, să promoveze dezvoltarea armonioasă a acestora și să cuprindă următoarele elemente principale:

- a) primirea de dimineață și gimnastica;
- b) somnul de zi;
- c) activitățile educaționale;

d) timpul de servire a meselor;

e) plimbările, jocurile și distracțiile copiilor în aer liber.

210. Durata recomandată de plimbări zilnice trebuie să constituie nu mai puțin de 1/3 din programul de activitate. Durata plimbărilor este determinată de către instituția de educație timpurie, în funcție de condițiile climatice. La temperaturi ale aerului sub minus 15°C și viteza vântului de 7 m/s, se recomandă de a reduce durata aflării copiilor la aer liber. Se recomandă să se organizeze plimbări de 2 ori pe zi.

211. La organizarea regimului în instituțiile de educație timpurie cu program de activitate ce depășește 6 ore, pentru copii se organizează primirea mesei cu un interval de 3-4 ore și somn în timpul zilei. În instituțiile de educație timpurie cu program de activitate până la 6 ore se organizează 1-2 mese în funcție de durata programului de activitate.

212. Durata totală a somnului în 24 ore pentru copiii de vârstă preșcolară este de 12-12,5 ore, din care 2-2,5 ore revine pentru somnul de zi. Pentru copiii de la 1 an la 1,5 ani somnul de zi este organizat de două ori în prima și a doua jumătate a zilei până la un total de 3,5 ore. Optimal este de a organiza somnul de zi după-amiază în aer liber (verandă). Pentru copiii cu vârsta 1,5-3 ani somnul de zi se organizează o dată pe durata a cel puțin 3 ore. Înainte de somn nu se efectuează jocuri fizice, care pot solicita copilul, inclusiv emoțional, și proceduri de călire. În timpul somnului, prezența educatorului în dormitor este obligatorie.

213. Pentru ocupațiile personale ale copiilor preșcolari (jocuri, pregătirea pentru activitățile educaționale, igienă personală) în regimul zilei ar trebui să fie alocate cel puțin 3-4 ore.

214. Pentru antepreșcolari (1,5-3 ani) durata de activități educaționale de grup nu trebuie să depășească 10 minute. Se permite de a desfășura activități educaționale în prima și în a doua jumătate a zilei (8-10 minute). Se permite de a desfășura activități educaționale pe terenul de joacă în timpul plimbării.

215. Durata activităților educaționale de grup pentru copiii de 3-4 ani trebuie să fie nu mai mult de 15 minute, pentru copii cu vârste între 4 și 5 ani - nu mai mult de 20 minute, de la 5 la 6 ani - nu mai mult de 25 de minute, iar pentru copiii de la 6 la 7 ani - nu mai mult de 30 de minute.

216. Durata maximă admisă pentru activitățile educaționale, incluzând cele din centrele de activitate/ariile de stimulare, în prima jumătate a zilei în grupurile de copii de 3-4 ani și 4-5 ani nu trebuie să depășească 30 și 40 de minute respectiv, în timp ce în grupele cu vârstă de 5-6 ani și 6-7 ani - 45 de minute și 1,5 ore, respectiv. Între activități trebuie să fie pauze de 10 minute.

217. Activități educaționale cu copiii de vârstă de 5-7 ani pot fi organizate și după-amiază, după somnul de zi. Durata acestora nu trebuie să depășească 25 - 30 de minute. În mijlocul activităților educaționale cu caracter static se desfășoară pauze dinamice.

218. Activitățile educaționale care necesită activitate cognitivă sporită și suprasolicitare intelectuală la copii ar trebui să fie organizate în prima jumătate a zilei.

Pentru a preveni oboseala, copiii sînt încurajați să efectueze exerciții fizice, activități de muzică, ritmică etc.

219. Organizarea activităților la calculatoare se permite pentru copiii de vîrsta de 6-7 ani. În timpul activităților la calculatoare se respectă următoarele norme sanitare:

a) ecranul videomonitorului trebuie să se afle la nivelul ochilor copilului sau mai jos la o distanța de 50 cm;

b) se permite folosirea unui calculator pentru maximum 5 copii;

c) activitățile se organizează în încăperi special amenajate și ventilate sub supravegherea educatorului.

220. Durata activităților la calculator este de maxim 15 min/per zi.

221. Distanța la care copiii privesc televizorul este minim de 2 m și maxim de 5 m de la ecranul televizorului. Durata vizionării emisiunilor televizate și a diafilmelor în grupele mici și medii este de maxim 20 minute/per zi, iar în cele mari și pregătitoare - 30 minute/per zi.

222. Materialele didactice afișate în camerele de grupă trebuie să fie amplasate la nivelul ochilor copiilor.

Secțiunea a 4-a

Organizarea activităților de educație fizică

223. Regimul rațional de activitate motorie, exercițiile fizice și aplicarea corectă a mijloacelor de călire a organismului sînt organizate în concordanță cu starea de sănătate, vîrstă și anotimp.

224. Principalele forme de organizare a educației fizice sînt:

a) gimnastica igienică de dimineată;

b) pauzele de educație fizică în timpul activităților integrate;

c) activități de educație fizică și sport;

d) plimbările în aer liber;

e) gimnastica ritmică;

f) înotul.

225. Activitatea motorie din regimul zilei copiilor este de cel puțin 35-40%, care include mișcări, jocuri mobile, exerciții fizice, distracții sportive, plimbări, excursii.

226. Activitățile de educație fizică pentru copii se organizează în aer liber, sala de sport sau cea de muzică, de 2 ori pe săptămîină pentru grupele antepreșcolare și de 3 ori în

săptămîna - pentru grupele preșcolare. Activitățile de educație fizică au durată de la 15 pînă la 30 de minute în funcție de vîrsta copiilor. Sînt efectuate numai în lipsa contraindicațiilor, prezenței treningului și încălțăminte sportive. Pe timp ploios și vînt puternic activitățile se organizează în sala de sport (sau de muzică - în cazul comasării acestora).

227. Aprecierea eficacității activităților de educație fizică se efectuează după calculul indicelui de densitate motorie, care reprezintă raportul dintre timpul activității motorii (cînd copilul se află în mișcare) către durată totală a activității de educație fizică, exprimată la 100%, constituind în sala de sport - 70% și pe terenul sportiv - 80%.

228. Călirea organismului copiilor include un sistem de măsuri, ca: plimbări, exerciții fizice organizate în aer liber și în încăperi, care se execută zilnic, inclusiv a băilor de apă (hidroterapice), de aer și solare. Băile de călire se aplică diferențiat în funcție de vîrstă și starea de sănătate.

229. Activitățile de educație fizică se desfășoară luînd în considerare starea de sănătate a copiilor și sub supravegherea constantă a personalului medical. Totodată se îndeplinesc măsuri de profilaxie a traumatismului sportiv.

Secțiunea a 5-a

Organizarea alimentației și nutriția copiilor

230. Funcționarea și întreținerea blocului alimentar al instituțiilor de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 1209 din 8 noiembrie 2007 „Cu privire la prestarea serviciilor de alimentație publică” și Hotărîrii Guvernului nr. 412 din 25 mai 2010 „Pentru aprobarea Regulilor generale de igienă a produselor alimentare”.

231. În instituțiile de educație timpurie alimentația copiilor este organizată în grupe. Livrarea bucatelor de la blocul alimentar în grup se efectuează în recipiente închise etichetate și marcate. Marcajul trebuie să includă identitatea de grup și felul de bucate (primul, al doilea, al treilea).

232. În instituțiile de educație timpurie pentru spălarea veselei de grup bufetul este dotat cu 2 căzi conectate la apă caldă și rece. La aprovizionarea cu apă decentralizată bufetul este asigurat cu volumul de apă necesar capacității de spălat a vaselor. Se permite instalarea unei mașini de spălat vase în bufetul din încăperile de grup.

233. Vesela de masă trebuie să fie din faianță, porțelan sau inox. Fiecare grupă trebuie să dispună de 2 seturi de veselă conform numărului de copii, care se păstrează în bufet. Educatorii și ajutorii de educatori au veselă și tacîmuri separate de ale copiilor și marcate. Se interzice utilizarea veselei știrbite, de plastic, de aluminiu, de ceramică și de sticlă.

234. În bufetul din grupă se instalează un dulap termic sau un vas pentru dezinfectarea veselei în caz de înregistrare a bolilor infecțioase.

235. Blocul alimentar din cadrul școlii-grădiniță trebuie să asigure alimentația

copiilor de vîrstă preșcolară și a elevilor.

236. Lista utilajului pentru dotarea blocului alimentar este prezentată în anexa nr. 9.

237. Mesele de prelucrare a produselor crude și de prelucrare termică trebuie să fie din material rezistent, inofensiv pentru sănătatea omului care poate fi ușor supus prelucrării umede, curățare, dezinfectare (inox, fier zincat etc.) și permis pentru contact cu produsele alimentare. Suprafețele meselor trebuie să fie netede și cu colțuri rotunjite. Pentru porționarea aluatului trebuie să fie folosite suprafețe de lemn.

238. Pentru prelucrarea cărnii, peștelui, legumelor și altor produse se folosesc ustensilele de tranșare (nu mai puțin de 2 complete) din material rezistent, inofensiv pentru sănătatea omului care poate fi ușor supus prelucrării umede, curățare, dezinfectare cu suprafață netedă și permis pentru contact cu produsele alimentare. Ustensilele de tranșare trebuie marcate vizibil: „CC” (carne crudă), „CF” (carne fiartă), „PC” (pește crud), „PF” (pește fiert), „LF” (legume fierte), „LC” (legume crude), „Gastronomie”, „Scrumbie”, „Pîine”.

239. Vesela de bucătărie, mesele, inventarul trebuie să fie marcat și utilizat conform destinației. Pentru fierberea laptelui este prevăzută veselă separată de cea pentru fierberea compotului sau altor băuturi.

240. Toată vesela blocului alimentar se păstrează pe polițe speciale și suporturi, iar ustensilele de tranșare - în dulapuri.

241. Numărul veselei și seturilor de bucătărie, utilizate în același timp, trebuie să corespundă numărului de copii din grup conform listei. Personalul trebuie să aibă veselă și seturi de bucătărie separate.

242. Resturile alimentare se colectează în căldări cu capace. Evacuarea resturilor alimentare de la blocul alimentar se face după repartizarea bucatelor în grupe, iar în grupe - după fiecare masă/alimentație. După evacuarea lor se curăță, se spală zilnic cu produse biodistructive, se clătesc cu apă caldă și se usucă.

243. Produsele utilizate în alimentația copiilor trebuie să fie de calitate și inofensive pentru sănătate. Lista produselor pentru alimentația copiilor și celor interzise sînt prezentate în anexele nr.10 și nr.11.

244. Pentru a preveni boala filantă a pîinii, locurile de păstrare se curăță de fărîmituri și se șterg bine cu soluție de acid acetic de 1% (o dată în săptămîină).

245. Produsele alimentare sînt păstrate și realizate în conformitate cu condițiile și termenele de păstrare și realizare stabilite de către producător.

246. Sînt elaborate fișe tehnologice pentru toate bucatele preparate în instituțiile de educație timpurie. Modelul fișei tehnologice este prezentat în anexa nr.12.

247. Registrul de triaj al produselor ușor alterabile se completează de către șeful de depozit. Registrul de triaj al produselor culinare finite - de comisia de triere formată prin

ordinul conducătorului instituției, registrul de evidență a regimului de temperatură în utilajul frigorific - de către bucătarul-șef, registrul de evidență a sănătății se completează de lucrătorul medical (anexa nr.13).

248. Alimentația copiilor trebuie să fie calitativă, variată după compoziția produselor alimentare și să satisfacă în întregime cu substanțe nutritive necesitățile organismului în creștere. Alimentația copiilor se efectuează în corespundere cu meniul întocmit pe 10 zile și aprobat de conducerea instituției de educație timpurie, în care se indică componența produselor, valoarea calorică a bucatelor, conținutul și corelația proteinelor, lipidelor și glucidelor (anexa nr.14).

249. În alimentația copiilor se respectă următoarele principii:

a) asigurarea unei diversități alimentare, ceea ce înseamnă consumul pe parcursul unei zile al alimentelor din toate grupele și subgrupele alimentare;

b) asigurarea unei proporționalități între grupele și subgrupele alimentare, adică un aport mai mare de fructe, legume, cereale integrale, lapte și produse lactate, comparativ cu alimentele cu un conținut crescut de grăsimi și adaos de zahăr;

c) consumul moderat al unor produse alimentare, adică alegerea unor alimente cu un aport scăzut de grăsimi saturate și de zahăr adăugat;

d) se interzice încălzirea bucatelor gata preparate.

250. Personalul medical este responsabil de întocmirea și realizarea meniului. Pentru copiii care necesită o dietă specială se perfectează un meniu separat reieșind din recomandările medicului și/sau cererea părinților/reprezentantului legal. Lista copiilor cu diete speciale se acroșează la blocul alimentar, în cabinetul medical. Educatorii înscriu lista copiilor cu dietă specială și lista produselor interzise în „Registrul educatorului” la compartimentul destinat.

251. În scopul profilaxiei deficitului de micronutrienți (vitamine și săruri minerale) în alimentația copiilor se folosesc produse fortificate cu micronutrienți.

252. Normele nictemerale de produse pentru alimentația copiilor în instituțiile de educație timpurie sînt prezentate în anexa nr. 15.

253. Meniurile pentru alimentația copiilor sînt întocmite în baza meniului model, elaborat anual pentru 10 zile și coordonat cu centrele de sănătate publică teritoriale.

254. Cantitatea de proteine în meniul model trebuie să asigure un aport caloric de 12-15% din necesarul energetic total, lipide 30-32% și glucide 55-58%.

255. În instituțiile de educație timpurie cu program de 12 ore copiii se alimentează de 4 ori pe zi, iar în cele cu program de 24 de ore - de 5 ori pe zi. Valoarea calorică a rației este repartizată pentru 5 mese în modul următor: dejunul reprezintă 20-25 %, dejunul II - 5%, prînzul -35-40%, gustarea - 10-15%, cina - 20-25 %.

256. Alimentația copiilor din instituțiile de educație timpurie al căror program de

activitate este de 9 - 10,5 ore se organizează de 3 ori pe zi, care asigură 65 % - 70% din valoarea calorică diurnă. Dejunul trebuie să constituie 20-25 %, prânzul -35-40% și gustarea - 10-15%.

257. În instituțiile de educație timpurie cu program de activitate de 6 ore alimentația se organizează de 2 ori pe zi (dejunul și prânzul constituind 20-25% și respectiv 30-35% din valoarea calorică), iar în cele cu activitatea de 3-4 ore alimentația se organizează o dată pe zi și constituie 25% din valoarea calorică pentru 24 de ore.

258. Între dejun și masa de prânz se ia o masă suplimentară ce include o băutură sau suc și (sau) fructe proaspete.

259. Produsele alimentare greu asimilabile (preparate din carne, pește, ouă) sînt consumate în prima jumătate a zilei, iar cele ușor asimilabile (bucate din lapte, legume) - în a doua jumătate a zilei.

260. În cazul în care unele produse alimentare lipsesc, ele pot fi înlocuite cu altele conform anexei nr. 16.

261. Necesarul fiziologic în energie și nutrienți în funcție de grupele de vîrstă sînt prezentate în tabelul 1 din anexa nr. 17. Volumul unei porții pentru un copil cu vîrsta de 1-6 ani este prezentat în tabelul 2 din anexa nr. 17.

262. Zilnic se colectează probe diurne conform meniurilor de repartiție, care sînt păstrate în frigider la temperatura 0 + 4°C. Probele diurne se colectează în cantitatea: bucatele porționate - în cantitate deplină; gustările reci, felul I, garniturile, felul III, alte bucate - nu mai puțin de 100 gr. Probele diurne se colectează cu linguri sterile sau opărite în apă clocotită în vase de sticlă sterile sau opărite în apă clocotită și se închid ermetic cu capace. Vasele se marchează cu indicarea mesei și data colectării. Colectarea probelor diurne se realizează de către bucătarul-șef sau bucătar, iar controlul colectării probelor diurne - de către lucrătorul medical.

263. Toate produsele alimentare recepționate trebuie să fie calitative, în ambalajele producătorului, cu indicarea termenelor de valabilitate, însoțite de avize sanitare, eliberate de către Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice, certificate de conformitate (eliberate de către organismul de certificare a conformității acreditate în modul stabilit), certificate de inofensivitate privind respectarea limitelor maxim admisibile de reziduuri de pesticide și nitrați în producția alimentară de origine vegetală, eliberate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și facturi fiscale (eliberate de către Serviciul Fiscal de Stat). Produsele alimentare în instituțiile de educație timpurie sînt achiziționate pe măsura necesităților, în funcție de termenul de valabilitate al acestora și posibilitățile tehnice de depozitare, iar a celor perisabile să nu depășească necesitățile de consum pentru 2 zile.

[Pct. 263 modificat prin HG522 din 06.07.17, MO244-251/14.07.17 art.616]

264. În fiecare instituție de educație timpurie, anual, la începutul anului școlar sau calendaristic se creează prin ordinul directorului o comisie de triere, în componența căreia intră bucătarul-șef sau bucătarul, un membru al echipei manageriale și personalul medical,

care efectuează aprecierea bucatelor. Se interzice distribuirea bucatelor gata fără aprecierea lor de către comisia de triere și fără nota respectivă în registrul de triaj al articolelor culinare pentru fiecare fel de bucate.

265. Pentru alimentația copiilor bucatele sînt pregătite și realizate în aceeași zi.

266. În instituțiile de educație timpurie se admit următoarele tehnologii de preparare a bucatelor: fierbere, fierbere la aburi, înăbușire, coacere. Se interzic bucatele prăjite.

267. Pentru asigurarea unei continuități a alimentației echilibrate și sănătoase în familie, părinții copiilor sînt informați zilnic despre alimentația din instituțiile de educație timpurie, cu acroșarea meniului în vestiarele grupelor.

IX. Igiena personală a copiilor de vîrstă

antepreșcolară și preșcolară

268. Cultivarea deprinderilor igienice la copii trebuie să fie una dintre prioritățile educaționale ale instituțiilor de educație timpurie.

269. Toți copiii trebuie să fie învățați să se spele pe mîini sistematic și corect: să umezească mîinile cu apă caldă, apoi să aplice săpun, și să spele energic pînă cînd apare o spumă cu săpun. Copiii continuă spălutul pentru cel puțin 10-15 secunde, fiecare zonă între degete, în jurul unghiilor, sub unghii și dosul palmelor, apoi se clătesc mîinile sub jet de apă pînă cînd acestea sînt libere de săpun și murdărie. Mîinile copiilor sînt apoi uscate cu prosoape de unică folosință sau cu un dispozitiv mecanic de uscare.

270. Copiii trebuie să-și spele mîinile de fiecare dată:

a) după folosirea WC-ului;

b) înainte și după consumul de alimente;

c) atunci cînd mîinile sînt contaminate cu lichid biologic, cum ar fi după strănut, tuse, sau suflarea nasului;

d) după ce au venit din exterior;

e) înainte de a lua medicamente;

f) la necesitate (cînd mîinile sînt murdare).

271. Personalul supraveghează spălutul mîinilor copiilor pentru a asigura corectitudinea procedurii.

272. Copiii trebuie învățați să cunoască că articolele personale, cum ar fi pieptene, periuțe de dinți, suzete, prosoape etc., sînt individuale și trebuie să fie depozitate într-un mod sanitar, astfel încît să nu contamineze sau să intre în contact cu articolele de igienă personală ale altui copil. Articolele personale nu sînt partajate între copii.

273. Educația igienică la antepreșcolari și preșcolari trebuie să asigure învățarea

comportamentelor sanogene și integrarea lor în rutinele comportamentale. Printre ele sînt incluse: educația pentru sănătatea fizică, igiena personală și alte comportamente preventive.

X. Norme sanitare pentru instituția de educație

timpurie cu un număr redus de copii

274. Instituția de educație timpurie care deține numai o grupă de antepreșcolari cu un număr de copii pînă la 15 sau o grupă de pînă la 20 de preșcolari trebuie să respecte următoarele norme sanitare:

a) amplasarea, amenajarea și menținerea teritoriului instituției de educație timpurie trebuie să corespundă prevederilor cap. II și III ale prezentului Regulament;

b) suprafața în m² pentru un copil în încăperile de grupe trebuie să corespundă prevederilor anexei nr. 3 din prezentul Regulament;

c) parametrii mobilierului destinat pentru sălile de joc și activități trebuie să corespundă prevederilor anexei nr.4 din prezentul Regulament, iar dormitorul este dotat cu paturi conform prevederilor pct. 85 și 86 din prezentul Regulament;

d) necesarul minim pentru dotarea și amenajarea WC-ului pentru o grupă trebuie să corespundă prevederilor anexei nr.5 a prezentului Regulament;

e) organizarea asistenței medicale se permite prin încheierea unui contract cu centrele de sănătate din teritoriu;

f) blocului alimentar i se permite să dispună de încăpere dotată cu inventar necesar pentru prelucrarea materiei prime și bucate, gata marcat conform destinației, respectîndu-se procesul tehnologic. Pentru păstrarea materiei prime trebuie să dispună de depozite și utilaj frigorific;

g) pentru spălarea lenjeriei instituției de educație timpurie i se permite să încheie contract cu instituția care prestează servicii de acest gen;

h) nivelul iluminatului în încăperi trebuie să corespundă prevederilor cap. V al prezentului Regulament;

i) condițiile de microclimat (temperatură, regim de ventilație), aprovizionare cu apă și sanitație trebuie să corespundă prevederilor menționate în cap. VI și VII din prezentul Regulament;

j) instituțiile de educație timpurie respectă regulile de întreținere igienică conform prevederilor cap. VIII,

secțiunea I din prezentul Regulament;

k) condițiile de primire a copiilor, organizarea regimului zilei și activitățile instructiv-educative trebuie să corespundă cap. VIII, secțiunile 2-4 din prezentul Regulament;

l) normele nictemerale de produse pentru alimentație în instituțiile de educație timpurie cu un număr redus de copii trebuie să respecte prevederile anexei nr. 15 la prezentul Regulament;

m) instituțiile de educație timpurie trebuie să se ghideze de documentele indicate în anexa nr. 20 la prezentul Regulament.

XI. Igiena și sănătatea personalului

275. Personalul instituțiilor de educație timpurie trebuie să respecte igiena personală:

a) să dispună de echipament de protecție și încălțăminte curată de schimb;

b) să-și scurteze permanent unghiile și să-și spele mâinile înainte de a începe lucrul și la trecerea de la un proces la altul.

276. Personalul tehnic trebuie să dispună de 3 echipamente sanitare aparte: pentru dereticarea grupurilor sanitare (de culoare închisă), încăperilor (color) și pentru servirea mesei (alb).

277. Personalul blocului alimentar trebuie să dispună de 2 echipamente: unul de culoare întunecată pentru prelucrarea materiei prime, iar altul alb pentru prepararea bucatelor și semifabricatelor. Înainte de a intra în grupul sanitar se scoate halatul, iar după aceasta mâinile se spală cu săpun. Bucătarilor li se interzice de a purta bijuterii (inele, cercei, brățări).

278. Bucătarii sînt examinați zilnic de către lucrătorul medical la prezența leziunilor, plăgilor și bolilor purulente a mâinilor, inclusiv depistarea infecțiilor virale acute ale organelor respiratorii superioare și examinarea faringelui, rezultatele fiind înregistrate în registrul „Sănătatea”.

279. Personalul instituțiilor de educație timpurie trebuie să urmeze practici adecvate pentru spălarea mâinilor.

280. Mâinile sînt spălate:

a) după folosirea WC-ului, schimbarea scutecelor sau asistarea unui copil la toaletă;

b) după manipularea cu vase murdare, țesuturi murdare, scutece murdare sau alte rufe murdare;

c) imediat după sosirea la locul de muncă;

d) înainte de manipularea produselor alimentare sau ustensilelor;

e) atunci cînd mâinile sînt contaminate cu lichide biologice, cum ar fi după strănut, tuse sau suflarea nasului;

f) înainte și după administrarea de medicamente de prim ajutor;

g) după activități de curățenie;

h) la necesitate (cînd mîinile sînt murdare).

281. Personalul implicat în activitățile de educare și îngrijire a copiilor trebuie să fie în stare bună de sănătate și să nu fie sursă de boli transmisibile.

282. Personalul instituțiilor de educație timpurie este supus examenului medical și instruirii igienice obligatorii în conformitate cu prevederile actelor normative sanitare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății.

283. Personalul instituțiilor de educație timpurie dispune de fișă medicală individuală în care se înregistrează rezultatele examenelor medicale și cele de laborator. Personalul care nu a susținut examenul medical și instruirea igienică nu se admite la lucru.

284. La cererea persoanei sau persoanelor care supraveghează activitatea instituției, personalul angajat în instituțiile de educație timpurie trebuie să demonstreze cunoștințe referitoare la prevenirea bolilor transmisibile și anume:

- a) unde și cînd este necesară spălarea mîinilor;
- b) în ce cazuri personalul nu este admis la educarea și îngrijirea copiilor;
- c) în ce cazuri persoana nu este admisă la manipularea și prepararea bucatelor;
- d) metode de igienizare și dezinfectare a suprafețelor și jucăriilor;
- e) metode de prelucrare a veselei de bucătărie etc.

285. Gestionarii instituțiilor de educație timpurie trebuie să întreprindă măsuri de neadmitere a fumatului pe teritoriul instituțiilor atît de către personal, cît și de vizitatori.

XII. Obligațiile personalului medical

286. Pentru promovarea și menținerea stării de sănătate a copiilor, precum și a persoanelor adulte din instituțiile de educație timpurie, se impun următoarele obligații:

- a) formarea și fixarea deprinderilor de igienă la copii, cu asigurarea materialelor necesare pentru igiena individuală a acestora;
- b) controlul periodic al igienei individuale la copii, a stării de curățenie a îmbrăcăminte și a lenjeriei de pat;
- c) interzicerea utilizării pentru alte activități a personalului care lucrează în blocul alimentar sau care manipulează alimentele;
- d) asigurarea activității educativ-sanitare;
- e) examinarea copiilor la pediculoză o dată pe săptămînă și la solicitarea educatorului;
- f) monitorizarea stării de sănătate și aprecierea nivelului de dezvoltare fizică a copiilor, neuromotorie și psihică, îndeosebi a celor care suferă de diferite maladii;

g) organizarea și participarea la examenele medicale profilactice (screening-teste);

h) repartizarea copiilor în grupe de sănătate și de educație fizică conform recomandărilor medicului;

i) informarea administrației instituției despre starea de sănătate și măsurile profilactice pentru copiii ce suferă de diferite maladii și dereglări ale stării de sănătate;

j) informarea instituțiilor medico-sanitare teritoriale și centrelor de sănătate publică teritoriale despre cazurile suspecte de boală transmisibilă în termen de 2 ore de la depistare și a oricăror alte cazuri de îmbolnăvire acută provocată de consumul sau de inhalarea substanțelor toxice, precum și a cazurilor suspecte de toxiinfecții alimentare;

k) organizarea și realizarea măsurilor sanitare, inclusiv de dehelmentizare, potrivit recomandărilor medicului;

l) organizarea măsurilor de întremare, controlînd (o dată pe lună) respectarea regimului zilei și a cerințelor față de organizarea activităților de educație fizică, întocmind graficul dezvoltării fiziologice și cotei motrice;

m) efectuarea și controlul îndeplinirii măsurilor de profilaxie a intoxicațiilor alimentare, bolilor diareice acute și traumatismului;

n) supravegherea organizării dezinfecției curente;

o) verificarea condițiilor și termenelor de depozitare și realizare a produselor alimentare, tehnologia pregătirii și servirii bucatelor, monitorizarea colectării probelor diurne;

p) supravegherea respectării normelor fiziologice de consum al produselor alimentare, ducînd evidența listei de acumulare;

q) îndeplinirea comenzilor pentru medicamente, preparate bacteriene, dezinfectante, aparataj medical și evidența bazei materiale a punctului medical. Lista echipamentului medical și a medicamentelor pentru punctul medical din instituțiile de educație timpurie este menționată în anexa nr. 18;

r) consultarea educatorilor în problema posturii corecte a copiilor în timpul activităților;

s) întocmirea informațiilor cu privire la asistența medico-sanitară a copiilor (anexa nr.19) și prezentarea acestora în adresa centrelor de sănătate publică teritoriale, anual, pînă la data de 10 ianuarie a fiecărui an;

t) realizarea însărcinărilor medicului;

u) îndeplinirea documentației medicale (anexa nr. 20).

287. Drepturile și obligațiile de bază ale lucrătorului medical corespund prevederilor Legii nr. 264-XVI din 27 octombrie 2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)

[anexa nr.4](#)

[anexa nr.5](#)

[anexa nr.6](#)

[anexa nr.7](#)

[anexa nr.8](#)

[anexa nr.9](#)

[anexa nr.10](#)

[anexa nr.11](#)

[anexa nr.12](#)

[anexa nr.13](#)

[anexa nr.14](#)

[anexa nr.15](#)

[anexa nr.16](#)

[anexa nr.17](#)

[anexa nr.18](#)

[anexa nr.19](#)

[anexa nr.20](#)